

Rökfri arbetstid inom omvårdnadsförvaltningen

Syftet med rökfri arbetstid är att anställda på omvårdnadsförvaltningen inte utsätts eller utsätter sina medarbetare, vård- och omsorgstagare eller besökare i kommunens verksamheter för hälsorisk eller dålig lukt på grund av tobaksrök. Beslutet att omvårdnadsförvaltningen ska bli rökfri togs av omvårdnadsnämnden den 24 oktober 2017.

Rutiner för rökfri arbetstid

- Från och med 2018-04-01 är arbetstiden helt rökfri.
- Med arbetstid avses den arbetade tiden inklusive pauser och måltidsuppehåll. Lunchrast räknas inte som arbetstid och omfattas inte av dessa regler. Det är inte tillåtet att flexa ut för att röka.
- Rökfri arbetstid gäller oavsett var den anställda utför sitt arbete.
- Under lunchrasten är rökning tillåten på lämpliga platser utanför arbetsplatsens byggnader. Val av lämplig plats sker av respektive chef i samråd med medarbetarna. Rökning får ej ske i kommunens fordon.
- De kläder som används i kundnära arbete får inte utsättas för rök (avser rök orsakad av medarbetarens egen rökning).
- E-cigaretter jämställs med vanliga cigaretter och är därmed inte tillåtna under arbetstid.
- Vid utannonsering av nya tjänster ska det framgå att omvårdnadsförvaltningen har rökfri arbetstid.

Medarbetarnas ansvar

Samtliga medarbetare har ett ansvar att vara rökfria under arbetstid. Det innebär att inte lukta rök (på grund av egen rökning) vid kontakt med brukare och medarbetare. Medarbetarens ansvar är att följa reglerna om rökning och rökfri arbetstid på samma sätt som andra ordningsregler, anställningsregler och arbetsmiljöregler.

Chefens ansvar

I arbetsgivarens arbetsmiljöansvar ingår att verka för en god arbetsmiljö där ingen mot sin vilja utsätts för tobaksrök. Närmsta chef ansvarar för att informera anställda exempelvis via APT och medarbetarsamtal samt i samband med rekrytering.

När en medarbetare utsätts för tobaksrök i kundens hemmiljö och upplever detta som ett problem, bör chefen aktivt verka för att hitta en lämplig lösning (se bilaga).

Frågan om rökfri arbetstid ska hanteras på samma sätt som övriga anvisningar och rutiner som gäller på arbetsplatsen.

Vid rekrytering får icke-rökare *inte* ges företräde. Det är inte förbjudet att vara rökare som anställd i förvaltningen. Det är arbetstiden som är rökfri.

Möjlighet till stöd för de som vill sluta röka

För de medarbetare som vill sluta röka och önskar få hjälp med detta, erbjuder Solna stad stöd via företagshälsovården, vilket respektive chef beställer.

Medarbetare kan välja att använda sitt friskvårdsbidrag till rökavvänjning genom Solna stads friskvårdsportal, Wellnet.

Omvårdnadsförvaltningen rekommenderar även Sluta-Röka-Linjen, tel 020-84 00 00 eller deras hemsida; www.slutarokalinjen.se Denna hjälp är kostnadsfri.

Bilaga

Sveriges kommuner och landsting visar i sin enkätundersökning från 2011 att många kommuner har problem med medarbetare som arbetar i enskildas hem och utsätts för passiv rökning. Problemet är att olika lagar kommer i konflikt med varandra, det vill säga lagen om stöd och service för funktionshindrade och socialtjänstlagen som krockar med tobakslagen och arbetsmiljölagen.

Det har framkommit genom Arbetsmiljöverkets prövningar att det inte finns någon lagreglering kring rätten till rökfri arbetsmiljö. Det gör att dessa medarbetare inte har samma skydd som andra anställda mot att utsättas för passiv rökning. Den senaste arbetsmiljölagens stadgar innebär att arbetsgivaren är skyldig att vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa.

Statens folkhälsoinstitut skriver i sin skrift att kompromisslösningar är för tillfället den enda utvägen eftersom det i dag inte finns någon klar och tydlig lösning på frågan. Det är viktigt att problemen diskuteras inom kommunen för att på längre sikt lösa dessa frågor. De flesta kommuner i Sverige har inte heller någon direkt lösning på problemet men använder sig av olika tillvägagångssätt för att få det att fungera.

Några exempel på lösningarna (SKL, 2011):

- Rökfria rum i den enskildes bostad där så är möjligt
- Att brukare inte röker i samband med besök. Rökning utomhus uppmuntras.
- Luftrenare, vädning innan personal kommer, rökning på balkongen.
- Överenskommelser med brukare om att inte röka halvtimmen innan personalen kommer. Inköp av särskilda fläktar som ska ta bort rökluften och röken. Överenskommelse om hur dessa ska vara påslagna med mera.

Arbetsmiljöverket är den myndighet som har huvudansvar för frågan, och kommunerna kan kontakta verket för diskussioner och för att få rekommendationer.